

Zaporka - peteroznamenkasti broj i riječ

--	--	--	--	--

OIB

Ukupan broj bodova i postotak riješenosti ispita

_____ / 65 _____

Članovi prosudbenog povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak

NAPUTAK:

1. Imaš 90 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisuješ na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitaj.
3. Ispit pišeš plavom ili crnom kemijskom olovkom. Ispit pišeš isključivo pisanim slovima, ne tiskanim. Pišeš čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišeš izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZO-a u školskoj godini 2020./2021.
5. **Jednom napisane odgovore u ispitu nije dopušteno prepravljati već ih treba staviti u zagradu i precrtati te skraćenim potpisom (parafom) označiti i upisati ispravni odgovor.**

(~~Pipin Mali~~)

Karlo Veliki

**precrtan netočan odgovor u zagradi
(skraćeni potpis)**

ispravan odgovor

paraf

6. Možeš koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.

7. Želimo ti mnogo uspjeha!

U sljedećim zadatcima ponuđene su četiri tvrdnje od kojih su dvije točne.

1. Pročitaj tvrdnje i zaokruži slovo ispred onih koje smatraš točnima.

- a) Dok boljševici imaju „rasnog neprijatelja“, nacisti se bore protiv „klasnog neprijatelja“.
- b) Stjepan Radić i Svetozar Pribićević se nisu slagali oko načina ujedinjenja Države SHS sa Srbijom.
- c) Louis Armstrong je bio proslavljeni biciklist, a Maurice Ravel alpinist.
- d) Ante Pavelić i Josip Broz Tito nisu pripadali istoj političkoj organizaciji.

	2
--	---

2. Pročitaj ponuđene tvrdnje i prepisi u tablicu dvije tvrdnje koje smatraš točnima.

- proglašen Vidovdanski ustav
- proglašen Oktroirani ustav
- potpisana Ženevska deklaracija
- potpisana Zadarska rezolucija

	2
--	---

UZROK	POS LJEDICA
	Osnovana Hrvatsko-srpska koalicija
	Uspostavljena Kraljevina SHS kao parlamentarna monarhija s velikim ovlastima kralja

3. Pročitaj tvrdnje i zaokruži slovo ispred onih koje smatraš točnima.

- a) Sufražetkinje su krajem 19. stoljeća pokrenule prve parlamentarne izbore u Francuskoj.
- b) Izum prvog automobila sredinom 20. stoljeća presudno je utjecao na urbanizaciju svijeta.
- c) Alexander Fleming je istraživao penicilin - prvi antibiotik.
- d) Prvi zrakoplov u Hrvatskoj konstruirao je Slavoljub Penkala.

	2
--	---

4. U sljedećem zadatku ponuđene su četiri tvrdnje iz razdoblja Velike gospodarske krize. Koje su od navedenih tvrdnji bile uzrokom početka krize u SAD-u 1929. godine? Zaokružite slovo ispred dvije točne tvrdnje.

- a) tvornice su proizvodile mnogo više nego što je tržište moglo kupiti.
- b) američki radnici su imali previsoke plaće pa su poslodavci ostali bez novca.
- c) na burzi su naglo pale cijene dionica.
- d) svi američki poduzetnici su kolektivno prekinuli s radom.

	2
--	---

Pozorno pročitaj zadatke i riješi ih prema navedenim uputama.

5. U sljedećem zadatku navedene su političke odrednice u pojedinim državama. Zaokruži slovo uz dvije odrednice koji su dana 11.11.1918. bile posve različite u odnosu na 28.7.1914.

a) političko uređenje SAD-a	c) politička prava žena u Hrvatskoj
b) političko uređenje Rusije	d) politički položaj Hrvatske

	2
--	---

6. U sljedećem zadatku navedene su odrednice vezane za Njemačku prije i nakon 1933. godine. Zaokruži slovo uz dvije odrednice koji su 1. siječnja 1934. bili posve različite u odnosu na 1. siječnja 1933. godine.

a) ovlasti kancelara i njemačke vlade	c) granice Njemačke
b) sustavno promicanje antisemitizma od strane vlasti	d) predsjednik Njemačke

	2
--	---

Sljedeće zadatke riješi uz pomoć izvornog povijesnog teksta.

7. Pozorno pročitaj ulomak iz govora Stjepana Radića na sjednici Središnjeg odbora Narodnog vijeća SHS-a 24. studenoga 1918. u Zagrebu.

„Najstrašnija je stvar, najveći je grijeh i najveća politička pogreška svoj rođeni narod stavljati pred gotove činjenice, to jest voditi politiku po gospodskoj svojoj voljici, bez naroda i protiv naroda. Ako to ne vjerujete, dao bog svima poživjeti toliko — to neće biti dugo — da vidite kako će hrvatski narod u svojoj republikanskoj i čovječanskoj svijesti vas otpuhnuti baš u času kad ćete misliti da se narod smirio, a vi da ste ga dobro zajahali“

A. Bez koga se prema Radićevu mišljenju ne bi smjela voditi politika?

	2
--	---

B. Kakav je oblik vladavine, prema Radićevu mišljenju, svojstven svijesti hrvatskog naroda?

8. Pozorno pročitaj dio govora Vladka Mačeka o sklapanju Sporazuma s Dragišom Cvetkovićem iz 29. kolovoza 1939. godine.

„Gospodo narodni zastupnici! (...) Svaki narod mora kao bitnu oznaku svoga bivstva imati svoj narodni teritorij. Zato je bila meni prva misao, da osiguram hrvatski narodni teritorij, koji ima da i nosi ono ime, što mu pripada, a to je ime Hrvatska. Mi se nismo mogli niti u teritoriju složiti i zato smo u sporazumu uzeli savsku i primorsku banovinu, te priključiti k tome teritoriju grad i kotar Dubrovnik, hrvatske kotare iz Bosne Travnik, Fojnicu, Brčko, Gradačac, Derventu, a iz Slavonije Ilok...“

A. Koje su dvije banovine činile većinu teritorija novoformirane Banovine Hrvatske?

B. Koju je političku funkciju obnašao Dragiša Cvetković?

C. Upiši naziv kotara (grada) koji se prije sklapanja sporazuma Cvetković – Maček nalazio u Dunavskoj banovini, ako su svi preostali do tada nalazili u Drinskoj ili Vrbaskoj banovini.

	4
--	---

Sljedeće zadatke riješi upisivanjem odgovarajućih slova na za to predviđene crte.

9. U sljedećem zadatku povežite bitke iz Prvoga svjetskog rata sa suprotstavljenim državama koje su u njima sudjelovale. Upišite odgovarajuća dva slova na crtu uz nazive bitaka.

_____ bitka kod Tannenberg	A. Njemačka	D. Rusija
_____ bitka na Soči	B. Italija	E. Austro-Ugarska
_____ bitka na Marni	C. Francuska	F. Srbija
_____ bitka na Sommi		

	4
--	---

10. U sljedećem zadatku povežite gradove u kojima su potpisani mirovni sporazumi nakon Prvog svjetskog rata sa državama s kojima su ti sporazumi potpisani. Upišite odgovarajuće slovo na crtu uz nazive gradova.

_____ Trianon	A. Austrija	D. Turska
_____ Neuilly	B. Mađarska	E. Bugarska
_____ Saint-Germain	C. Njemačka	F. Italija
_____ Versailles		

	4
--	---

Sljedeće zadatke riješi uz pomoć izvornog povijesnog teksta.

11. Pozorno pročitaj ulomak iz pisma koje je Ante Trumbić poslao Antunu Korošecu neposredno prije konferencije u Ženevi, te odgovorite na pitanja koja se nalaze ispod izvora.

“Molim Vas, da u Vašem radu strogo lučite Srbiju i srpski narod od Pašićeve vlade, koja nema većinu u skupštini i koja nije izražaj ni političkih krugova, ni naroda u Srbiji (...) Sva opozicija srpske skupštine, koja

ima znatnu većinu, a isto tako i javno mišljenje naroda u Srbiji, složno je s nama i ne će da Srbija zaigra u našem narodu prusku ulogu, nego teže za tim da Srbija, kao i ostale naše zemlje, bude sastavni dio cjeline na bazi narodne slobode i jednakopravnosti. Naš spas je u ideji jedinstva..”

A. Zašto Trumbić ističe da Pašićevu vladu ne treba izjednačavati sa srpskim narodom i srpskom opozicijom? Svoj odgovor potkrijepi navodom iz izvornog teksta.

B. Nabroji tri načela (ideje) prema kojima bi se, po Trumbićevu mišljenju, trebao urediti odnos Srbije i ostalih južnoslavenskih zemalja?

	2
--	---

12. Pozorno pročitaj ulomak teksta u kojem britanski upravitelj u istočnoj Africi Frederick Lugard objašnjava “potrebu” da Europa vlada Afrikom, a nakon toga odgovori na pitanja. Svaki točno upisan odgovor vrednuje se jednim bodom, a netočan s nula bodova.

“ Po mojem mišljenju - kad je Afrika posrijedi - najgora je greška moguća pretpostavka kako Europljani mogu više utjecati na Afriku usvajajući domorodački način života. Spuštanje na njihovu razinu, umjesto demonstracije nadmoći. Takvu žrtvu domorodci uopće ne cijene; jednostavno će misliti kako je ta osoba siromašna i neugledna u vlastitoj domovini. (...) Zbog toga i misionari moraju iznad svega biti gospodar; jer afrički su divljaci vrlo oštroumni kada treba prepoznati pravog gospodina. “

A. Koji argument iznosi Lugard protiv prilagođavanja Europljana afričkom načinu života? Svoj odgovor potkrijepi navodom iz izvornog teksta.

B. Jednom riječju imenuj sposobnost koju Lugard prepoznaje kod afričkih „divljaka“ koja izravno utječe na njihov odnos prema Europljanima kao „pravoj gospodi“.

	2
--	---

Sljedeće zadatke riješi uz pomoć slikovnih priloga i tablica.

13. Pozorno promotri sliku pa odgovori na pitanje.

	1
--	---

A. Kako se naziva sporazum na kojeg aludira prikazana karikatura?

14. Pozorno pogledaj predizborni plakat Stjepana Radića i odgovori na pitanja.

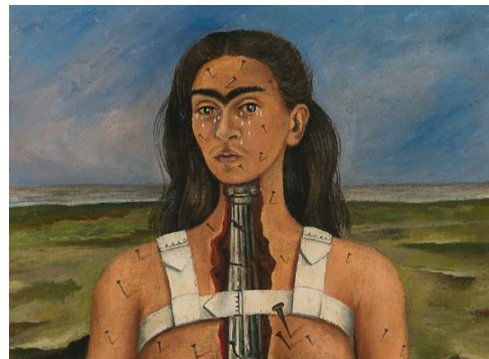

	2
--	---

A. Kako je glasio puni naziv Radićeve stranke u razdoblju u kojem se zalažu za republikanizam?

B. Zašto nakon 1925. stranka više nije koristila plakate s ovakvom porukom?

15. Pažljivo promotri autoportrete dvaju umjetnika i na prazne crte upiši njihovo ime i prezime.

A. _____

B. _____

	2
--	---

16. Pozorno pogledaj sliku, a zatim odgovori na pitanja.

A. Bombardiranje kojeg grada je motiviralo Pabla Picassa da naslika ovu sliku?

B. Strahote kojeg rata su prikazane na slici?

	2
--	---

17. Pozorno promotri podatke u tablici, a zatim odgovori na pitanja.

Naziv stranke	Izbori 1920.	Izbori 1923.
(Jugoslavenska) Demokratska stranka	19,9%	18,5%
Narodna radikalna stranka	17,7%	25,9%
Hrvatska pučka seljačka stranka	14,3%	21,9%
Komunistička partija Jugoslavije	12,4%	-

A. Koje su dvije stranke formirale vladu nakon izbora 1920.? Navedi njihove pune nazive.

B. Zašto stranka koja je na izborima 1920. osvojila 4. mjesto po broju glasova, nije sudjelovala na idućim izborima?

	2
--	---

18. Pozorno pročitaj tekst, pogledaj slikovni prilog i odgovori na pitanja.

Predstavnici južnoslavenskih naroda održali su konferenciju na kojem su raspravljali o stvaranju samostalne države i njezinom uređenju nakon raspada Austro – Ugarske Monarhije.

A. Koji je oblik državnog uređenja trebala imati država čije je ujedinjenje dogovoreno u srpnju 1917. među političarima prikazanim na fotografiji?

B. Kako se naziva politička organizacija hrvatskih političkih emigranata čiji su članovi sudjelovali u donošenju Krfske deklaracije?

C. Kako se zove srpski premijer koji na fotografiji zauzima središnje mjesto u donjem redu? (ime i prezime)

	3
--	---

Sljedeći zadatak riješi uz pomoć lente vremena.

19. Upisivanjem odgovarajućih slova na prazne crte poveži događaje s odgovarajućom godinom na lenti vremena.

1930.	1931.	1932.	1933.	1934.	1935.	1936.	1937.	1938.	1939.
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J

_____ Olimpijske igre u Berlinu

_____ Japan napao Mandžuriju

_____ donijeti Nirnberški zakoni u Njemačkoj

_____ atentat u Marseillesu na kralja Aleksandra Karađorđevića

4

20. Upisivanjem odgovarajućih slova na prazne crte poveži događaje s odgovarajućom godinom na lenti vremena.

1916.	1917.	1918.	1919.	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.	1925.
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J

_____ prvi izbori za ustavotvornu skupštinu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

_____ uspostavljena Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca kao parlamentarna ustavna monarhija

_____ Italija započela okupaciju istočnojadranske obale

_____ Riječka država pripojena Italiji

4

21. Pozorno promotri slikovni prilog, a zatim odgovori na pitanja.

Kako se zove vladar koji je autor manifesta pod naslovom "Mojim vjernim austrijskim narodima!" objavljenog u Jutarnjem listu sredinom listopada 1918.?

1

22. Pažljivo promotri slikovne priloge i odgovori na postavljena pitanja.

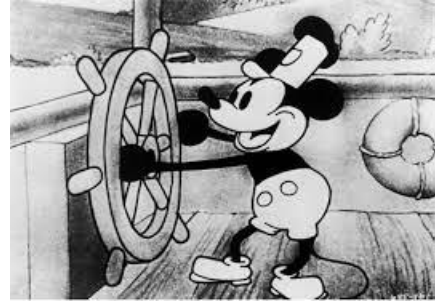
slika 1.

slika 2.

slika 3.

A. Navedi ime i prezime komičara prikazanog na slici 1. i na slici 2.

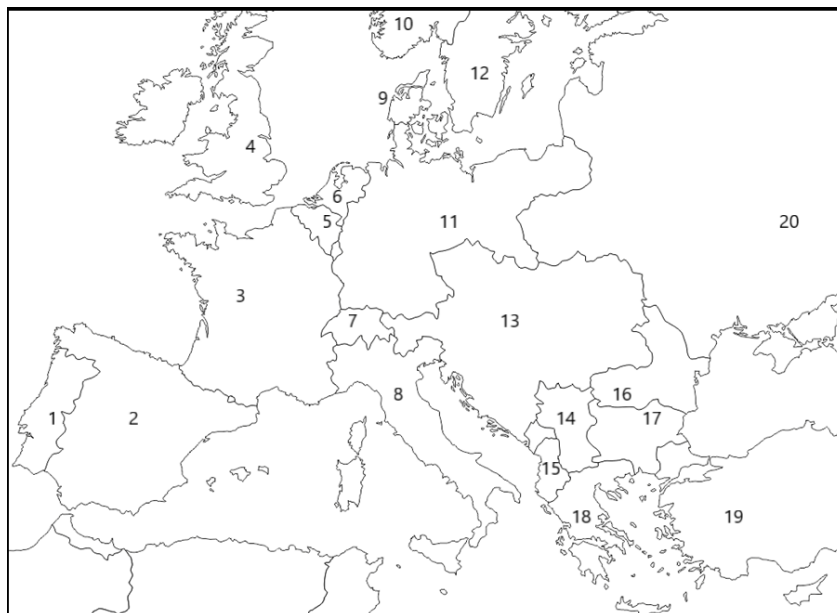
3

B. Navedi ime i prezime političara koji je bio predmet parodije u filmu „Veliki diktator“ na slici 2.

C. Navedi naziv animiranog lika prikazanog na slici 3.

Sljedeće zadatke riješi uz pomoć slijepih karata.

23. Pozorno prouči prikazanu slijepu kartu i odgovori na priložena pitanja. Svaki točno upisani odgovor boduje se jednim bodom.

A. Kojim je brojem označena država koja je nakon potpisivanja Londonskog ugovora 1915. godine objavila rat Austro-Ugarskoj?

B. Kojim je brojem označena alpsku državu koja je tijekom Prvog svjetskog rata zadržala neutralnost?

C. Kojim je brojem označena država koja je u ožujku 1918. sklopila separadni mirovni sporazum u Brest-Litovskom sa Centralnim silama?

D. Kojim je brojem označena država u kojoj se 1916. odvila bitka kod Verduna?

	4
--	---

24. Pozorno prouči prikazanu slijevu kartu i odgovori na priložena pitanja.

A. Koje je godine nad područjem označenim slovom X Njemačka izvršila aneksiju („Anschluss“)?

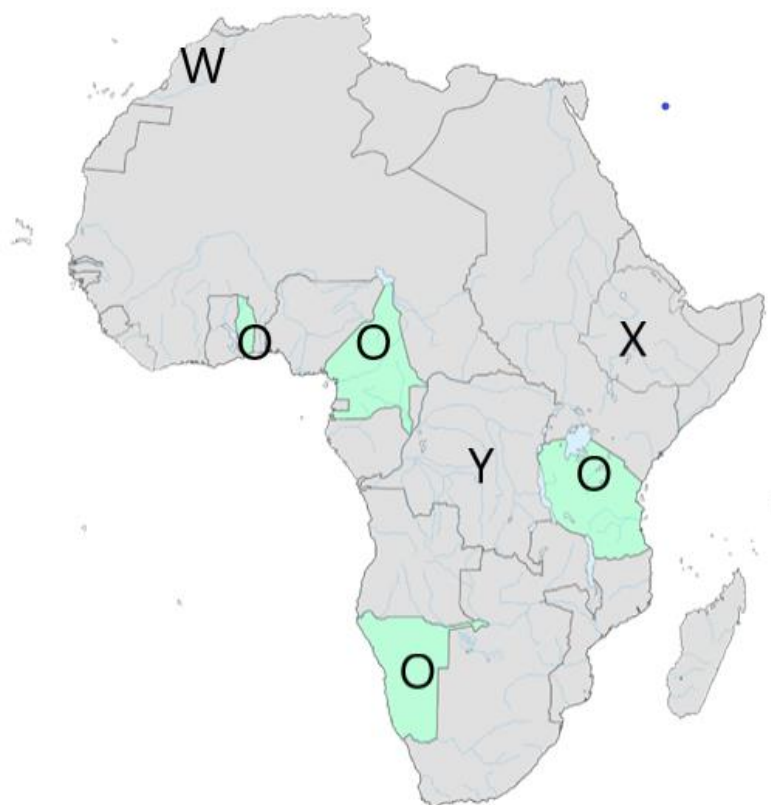
B. Kako se zvala banovina označena brojem 1?

C. Navedi naziv najvećeg jadranskog poluotoka označenog slovom Y koji je Rapalskim ugovorom pripojen Italiji.

D. S kojom državom kopneno graničila banovina označena brojem 5

25. Pozorno prouči prikazanu slijepu kartu i odgovori na priložena pitanja.

	4
--	---

A. Kako se zove europska država koje se priključila kolonijalnoj utrci u Africi prisvojivši područja označena slovom O na priloženoj karti?

B. Kako se zvala država označena slovom X na koju je 1936. godine Italija izvršila agresiju?

C. Koja je europska država imala koloniju označenu slovom Y?

	3
--	---